

Het kompas van de Moezel

15 manieren om je onder te dompelen in de streek

2

Middeleeuws sprookje – Burg Eltz

Hoe zag het leven er eigenlijk uit op een burcht in de middeleeuwen? Bezoekers van de 12e-eeuwse Burg Eltz kunnen niet alleen de architectuur bewonderen, maar zich ook onderdompelen in het leven van de vroegere bewoners. De zetel van het huis Eltz wordt wel eens 'sprookjeskasteel uit de middeleeuwen' en 'sumum van een ridderburcht' genoemd.

Dankzij het **narrenmasker** aan de muur kon iedereen zijn mening geven zonder bang te hoeven zijn daarvoor te worden gestraft. En de **zwijgroos** boven het deurkozijn garandeerde dat alles wat hier besproken werd tussen vier muren bleef. Veel details, zoals deze twee symbolen in de ridderzaal – de feest- en vergaderruimte van de burcht –, vertellen iets over het leven op **Burg Eltz** in lang vervlogen tijden. De portretten van de kinderen laten zien dat zij destijds als kleine volwassenen werden beschouwd. En een met de dakgoot verbonden erker met toilet getuigt ervan waar in de middeleeuwen het afvalwater terecht kwam.

Vreedzame tijden

Dit kun je allemaal zien tijdens een **rondleiding** door de burcht, die een paar keer per uur van start gaat. Je hoort dan ook dat Burg Eltz al in 1157 in een schenkingsoorkonde wordt genoemd, slechts één keer in een militaire confrontatie verwickeld is geraakt en in welke drie bloedlijnen de oorspronkelijke familie Eltz kan worden verdeeld – de verschillende woontorens op het terrein van de burcht getuigen er nog altijd van.

De naam heeft de burcht te danken aan de al door de Romeinse dichter Ausonius in zijn *Mosella* genoemde rivier de Elz, die de rots met de tot wel tien verdiepingen hoge burcht vrijwel helemaal omspoelt. Even indrukwekkend als de ligging midden in het bos is de architectuur met de vele torens, daken en erkers.

Dat er van de tachtig woon- en slaapvertrekken niet minder dan veertig voorzien waren van een open haard geeft aan dat de mensen hier in alle comfort en grote welvaart leefden. In de schatkamer vind je vijfhonderd voorwerpen uit het dagelijks leven in die tijd, zoals munten, medailles, servies, wapens, tabaksdozen, kleding en sieraden.

Moeizaam behoud

Voor de huidige eigenaar, de in Eltville bij Frankfurt woonachtige Karl Graf von und zu Eltz-Kempenich, genaamd 'Faust von Stromberg', is het sprookjeskasteel in de afgelopen jaren echter niet zozeer een garantie voor welvaart als wel een financiële uitdaging geweest. Toen de daken begonnen te lekken en de uitbouw van een woontoren dreigde in te storten, werd de burcht 3 jaar lang ingrijpend en met veel inzet van belastinggeld gerenoveerd. Het geld dat de bezoekers aan de kassa, in de zelfbedieningsrestaurants en in de souvenirwinkel uitgeven gaat naar het behoud van de burcht.

Een plaatje: op de binnenplaats van Burg Eltz hoef je alleen maar bewonderend omhoog te kijken

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Burg Eltz 1: Burg Eltz 1, Wierschem, tel. 02672 95 05 00, burg-eltz.de, apr.-okt. dag. 9.30-17 uur, €14, scholieren/studenten €7, gezinskaart €34. Een toegangskaart geeft recht op een rondleiding en bezoek aan de schatkamer. De rondleidingen, ook Engelstalig, beginnen met regelmatige tussenpozen en duren 35 tot 40 min.

Bereikbaarheid: je kunt niet helemaal tot aan de burcht rijden. Vanaf de parkeerplaats (€4) kun je om de 10 min. de pendelbus nemen (enkelte €2) of door het bos naar de burcht lopen (ongeveer een kwartier). Maar het mooist is een wandeling vanaf de **Ringelsteiner Mühle** 2 bij Moselkern 3 (ongeveer 40 min.) of vanaf Karden (2 uur). Vanuit Treis-Karden rijdt de BurgenBus naar Burg Eltz.

ETEN EN DRINKEN

In de burcht zijn twee eenvoudige zelfbedieningsrestaurants met een breed assortiment, van belegde broodjes tot wildgoulash met *Spätzle*: de **Unterschänke an der Linde** en de **Oberschänke am Burgbrunnen**. In de wijde omtrek is er geen andere mogelijkheid om eten en drinken te kopen.

Uitneembare kaart: H 2

0
OVERIGENS

Burg Eltz stond vroeger op de achterkant van bankbiljetten van 500 mark.

Op het terras van Springiersbacher Hof zit je haast in de wijngaarden te eten, zo dichtbij staan de wijnstokken. Dat is ook te merken aan de gerechten die worden opgediend, zoals een Winzersteak en een rieslingsoepje

Ediger-Eller G 3

Het is al weer een tijdje geleden, maar Ediger-Eller pronkt nog altijd graag met een in 2010 verworven titel: in de wedstrijd 'ons dorp heeft toekomst' werd het mooie plaatsje (1100 inwoners) onderscheiden met de gouden medaille. Al tientallen jaren spant Ediger-Eller zich in om de historische panden te behouden en aantrekkelijk te zijn voor de gasten.

Kerk, kapel, klooster

Tijdens een rondwandeling langs religieuze bouwwerken krijg je een mooie indruk van het tweelingdorp – waarvan Ediger veruit het mooist is – en zijn geschiedenis. Op Rathausstraße 1 staat de vroegere **synagoge**, die na een restauratie van 7 jaar nu dienstdoet als het 'Huis der Psalmen'. De weg van de mooie laatgotische, katholieke **parochiekerk St. Martin** in Ediger naar de **kruiskapel** tussen de wijngaarden is de op twee na oudste kruisweg van Duitsland. In de ka-

pel bevindt zich het stenen reliëf *Christus in de druivenpers*. Wie geïnteresseerd is in religie kan hierna nog een uitstapje maken naar de **kloosterruïne Stuben**. Dat kan ook al wandelend, want de (pittige) 16e etappe van de **Moselsteig** (► blz. 90) van het nabijgelegen Bremm naar Ediger-Eller loopt erlangs.

Tussen historische muren Templerhof

Naast hun eigen woning verhuurt de familie Probst drie moderne vakantie-woningen in het oudste gebouw van Ediger uit 1424.

Oberbachstr. 10, tel. 02675 12 05, templerhof-ediger.de | €€ (minimaal 3 overnachtingen)

Eten bij de wijnboer Springiersbacher Hof

Winzersteak, gebakken geitenkaas of rieslingcrèmesoep – in het café en het restaurant van wijnhuis Borchert kun je zowel stevige kost als verfijnde gerechten bestellen. Bovendien is dit een uitstekend adres voor koffie met gebak.

Oberbachstr. 30, tel. 02675 15 60, ediger-mosel.de, Pasen-okt. wo.-zo. vanaf 12 uur | €€

Golf

Het terrein van **golfclub Cochem/Mosel** strekt zich uit op een plateau in de heuvels tussen de beide dorpen. Je kunt er spelen op een 9 holes- en een 18 holesbaan.

Am Kellerborn 2, tel. 02675 91 15 11, golfcochem.de

IN DE OMGEVING

Lange geschiedenis

Vanuit Alf gaat het bergopwaarts naar de ruim 1000 jaar oude **burcht Arras** (G 3), waar tegenwoordig een museum, een hotel en een restaurant zijn gevestigd. De eigenaren zijn familie van de vroegere bondspresident Heinrich Lübke. Een deel van diens nalatenschap staat in een speciale gedenkruimte. Vanuit de toren heb je een prachtig uitzicht. Wittlicher Str. 1, Alf, tel. 06542 222 75, arras.de

Heilzaam

Op ongeveer 20 km van Ediger-Eller ligt in de Eifel het vooral vanwege zijn geneeskraftige bronnen bekende kuuroord **Bad Bertrich** (F 3). De Vulkaneifel Therme met het grote saunaland maakt gebruik van de enige warmwaterbron met glauberzout in Duitsland. Ook in de Römerkessel, het eerste landschapstheapeutische park van Europa, wordt ontspannen met een hoofdletter geschreven.

STEILE BOCHTEN

Samen met Bremm en Neef vormt Ediger-Eller de **regio Calmont** (G 3). Alle drie liggen ze aan de voet van de steilste wijnberg van Europa en aan de beroemdste van de vele **Moselbochten**. Vanaf hier zijn de **Calmont-Klettersteig** en de **Calmont-Höhenweg** binnen handbereik. In 2014 werd de regio tweede in de strijd om de Europese Dorpsnieuwingsprijs (info: toeristenbureau, Pelzerstr. 1, Ediger-Eller, tel. 02675 13 44, calmont-region.de).

Zell G 3

De 'Zeller Schwarze Katz' is over de hele wereld bekend, maar de wijnkaarten waarop de wijn staat heeft waarschijnlijk nooit iemand geteld. Hetzelfde geldt voor de wijnstokken rondom Zell (4000 inwoners). Het enige wat vaststaat is dat het stadje met naar schatting 4 miljoen wijnstokken en ongeveer 400 ha wijngaarden een van de grootste wijnbouwgemeenten aan de Moezel is.

Toerisme

Zell is ook een van de hotspots voor toeristen. 's Ochtends maken ze zich op voor een fietstocht of een wandeling, 's middags slenteren ze door het mooie voetgangersgebied en 's avonds genieten ze op de Moezelpromenade van het uitzicht op de scherpste bocht van de rivier: de **Zeller Hamm**.

Onderdompelen in de geschiedenis

De geschiedenis van het stadje Zell gaat terug tot de tijd van de Romeinen en de Kelten. Het nog niet zolang geleden nieuw vormgegeven **Wein- und Heimatmuseum** is gewijd aan dat lange tijdperk en richt zich in het bijzonder op de economische geschiedenis van het stadje. De belangrijkste bedrijfstak is natuurlijk sinds lange tijd de wijnbouw. Zo kun je hier onder andere de voor de steile hellingen benodigde werktuigen van wijnboeren en oude houten vaten bekijken. En wist je dat in Zell vroeger in zestien fabrieken sigaren werden gerold en sigaretten van het merk Overstolz werden geproduceerd? Balduinstr. 44, tel. 06542 969 60, stadt-zell-mosel.de/stadt-und-bewohner/rathaus/museum, apr.-okt. wo.-zo. 14-17 uur, toegang gratis

(Keur)vorstelijk overnachten Hotel Schloss

Dit indrukwekkende pand met zijn twee karakteristieke torens is in de 14e eeuw in opdracht van keurvorst Balduin gebouwd en de daaropvolgende eeuwen

Wie geen wijnrinker is, hoeft in studentenstad Trier zeker niet op een droogje te zitten: er zijn hier proeflokalen van plaatselijke brouwerijen te over

Sport en activiteiten

Boottocht op de Moezel

Rederij Kolb biedt een keur aan boottochten over de Moezel aan. Wie niet al te veel tijd heeft, zou op zijn minst een tochtje van 1 of 2 uur moeten maken. Aan dek zitten en de stad en het landschap aan je voorbij laten trekken, alleen al de gedachte daaraan biedt ontspanning, toch?
Tel. 0651 266 66, moselrundfahrten.de

Van straatzangers en gladiatoren

Behalve verschillende **stadswandelingen** met een gewone gids (75 min., 2 uur, speciaal voor kinderen) worden er ook een hele reeks met een verklede gids aangeboden. Zo kun je worden rondgeleid door een nachtwaker of de gladiator Valerius. Op de rondwandeling *Togaführung* wordt naar resten van de Romeinse oudheid gespeurd en *Das Geheimnis der Porta Nigra*

verhaalt over grote roem – en een even grote vergankelijkheid. Voor nadere informatie kun je terecht bij het toeristenbureau.

INFO

Toeristenbureau: bij de Porta Nigra, tel. 0651 97 80 80, trier-info.de, mrt.-dec. ma.-za. 9.30-18, zo. 10-17, jan.-feb. ma.-za. 10-17 uur.

Trein: op het centraal station van Trier stoppen vooralsnog alleen regionale stop- en sneltreinen, maar het is de bedoeling dat vanaf december 2025 ook weer een rechtstreekse trein naar Keulen/Düsseldorf gaat rijden.

EVENEMENTEN

Carnaval: hoogtepunten zijn het straatcarnaval dat op de donderdag voor Aswoensdag begint, de optoch-

ten in de binnenstad en Ehrang op carnavalsmaandag en de Schärensprung in het stadsdeel Biewer op carnavalsdinsdag.

Altstadtfest: eind juni. Groot openluchtspektakel met een hardlooppwedstrijd, een amusementsprogramma en live muziek.

Weihnachtsmarkt: tussen Eeuwigheidszondag en 22 dec. Een van de mooiste kerstmarkten van Duitsland op de Hauptmarkt en de Domfreihof.

IN DE OMGEVING

Duister verleden

Van 1939 tot begin maart 1945 was er niet ver van Trier in de Hunsrück een interneringskamp voor arbeiders aan de Westwall (de westelijke verdedigingslinie van de Duitsers) die zich schuldig hadden gemaakt aan een strafbaar feit. Een tijdlang was dit SS-Sonderlager Hinzert, de huidige **Gedenkstätte SS-Sonderlager/KZ Hinzert** (E 6), ook een doorgangskamp voor gedeporteerden op hun verschrikkelijke reis naar Dachau, Buchenwald of Natzweiler. Sinds 1946 is dit een gedenkplaats en in 2005 werd hier een permanente tentoonstelling over de gruwelijkheden geopend.

An der Gedenkstätte, Hinzert-Pölnert, tel. 06586 99 24 93, gedenkstaette-hinzert-rlp.de, di.-vr. 9-13, 14-17, za.-zo. 14-17 uur, toegang gratis

Dan liever de lucht in!

Antonov An-26, Bell 47, Lockheed Super Constellation – wie alleen al bij het lezen van deze namen in vervoering raakt, zou beslist een bezoek moeten brengen aan de **Flugausstellung Junior** in het in de Hunsrück gelegen Hermeskeil (F 6). In dit 80.000 m² grote particuliere luchtvaartmuseum met verscheidene hallen en buitenterreinen vind je 115 vliegtuigen en een grote tentoonstelling over de geschiedenis van de civiele en militaire luchtvaart. Even pauzeren kan in een café in een Concorde, waar je natuurlijk wordt bediend door stewardessen.

H
HMMM...

Sinds een paar jaar wordt in plaats van 'Boven-Moezel' steeds vaker het mooiere 'Zuidelijke Wijn-Moezel' gehanteerd, een naam die oorstrelend is en culinaire associaties oproept. In het Groothertogdom aan de andere kant van de Moezel heet de weg langs de oever 'Luxemburgische Weinstraße'.

Habersberg 1, Hermeskeil, tel. 06503 76 93, flugausstellung.de, apr.-okt. dag. 10-17 uur, €14, 4-14 jaar €7

De mijn in

In het **Besucherbergwerk Barbara-Hoffnung** (E 6) in het Nossertal kun je teruggaan naar de tijd waarin dit gebied van de mijnbouw leefde. De twee boven elkaar gelegen leesteenmijnen werden in 1997 geopend. Een ondergrondse rondleiding duurt ongeveer een uur en je kunt hier veel informatie opdoen over de mijnbouw en het gebruik van leesteen.

Besucherbergwerk, Auf den Schiefergruben, Fell, tel. 06502 98 85 88, bergwerk-fell.de, apr.-okt. di.-zo. vertrek eerste rondleiding tussen 10.30 en 11, vertrek laatste rondleiding 16.50 uur, €10, 6-17 jaar €7, gezinskaart €31

Konz C 6

Konz ligt aan de samenvloeiing van de Moezel en de Saar. Het stadje, ooit de zomerresidentie van de Romeinse keizer Valentinianus, heeft zelf ongeveer 18.000 inwoners, maar doet aan als buitenwijk van het slechts 8 km verderop gelegen Trier.

Er was eens...

Op een voormalige pachtboerderij van de Sint-Matthiasabdij in Trier is in de jaren zeventig van de vorige eeuw het